

Lehdistötiedote

Luxemburg, 15. marraskuuta 2019

EU:n toimet mikrobilääkeresistenssin torjumiseksi: vain vähäistä edistystä tähän mennessä, huomauttavat tarkastajat

Euroopan tilintarkastustuomioistuin toteaa uudessa kertomuksessaan, että EU:n toimet, joilla on pyritty torjumaan ns. superbakteereja ja varsinkin antibiooteille vastustuskykyisiksi tulleita bakteereja, ovat tähän mennessä tuottaneet vain vähäistä edistystä. Vaikka EU:n toimilla on päästy jonkin verran eteenpäin varsinkin eläinlääkinnän alalla, ei ole juurikaan näyttöä siitä, että mikrobilääkeresistenssin aiheuttama terveysrasitus olisi pienentynyt, sanovat tarkastajat.

Mikrobilääkeresistenssi saa alkunsa, kun mikrobit, kuten bakteerit, virukset, loiset tai sienet, kehittyvät vastustuskykyisiksi aikaisemmin tehokkaille hoitokeinoille. Noin 33 000 ihmistä kuolee EU:ssa vuosittain lääkeresistenttien bakteerien aiheuttamiin infektioihin. Lisäksi mikrobilääkeresistenssi aiheuttaa taloudelle 1,5 miljardin euron kustannukset, jotka johtuvat ylimääräisistä terveydenhuoltokuluista ja tuottavuuden laskusta. Superbakteerien torjuminen on mutkikasta ja edellyttää yhdennettyä lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon ihmisten terveys, eläinten terveys ja ympäristö (ns. yhteinen terveys -lähestymistapa).

Tarkastajat arvioivat, kuinka Euroopan komissio ja EU:n virastot hallinnoivat keskeisiä toimintoja ja resursseja, joilla pyrittiin vähentämään mikrobilääkeresistenssiä. Tarkastajat selvittivät, miten komissio tuki jäsenvaltioiden yhteinen terveys -toimia ja miten se edisti mikrobilääkkeiden maltillista käyttöä eläimissä. Heidän tarkastuksensa piiriin kuului myös EU:n tuki mikrobilääkeresistenssin tutkimukselle.

”Mikrobilääkeresistenssi on vakava uhka kansanterveydelle”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Nikolaos Milionis. ”Vaikka eläinlääkinnän alalla on saavutettu jonkin verran edistystä, Euroopan komission on yhdessä jäsenvaltioiden kanssa edelleen lisättävä ponnistuksiaan tämän kasvavan uhkan torjumiseksi.”

Tarkastajien johtopäätös oli, että EU:n tuki, jolla pyrittiin vahvistamaan jäsenvaltioiden yhteinen terveys -menettelytapoja mikrobilääkeresistenssin torjumiseksi, oli arvokasta. EU:n tuen avulla

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

saatiin erityisesti lisää tietoa, jota voitiin käyttää toimintapolitiikkaa koskevia päätösten perustana. Lisäksi kyettiin parantamaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa. Tarkastajat toteavat kuitenkin, että tekemällä kohdennettuja ja kustannustehokkaita investointeja voitaisiin synnyttää vielä lisää synergioita ja näin tukea mikrobilääkeresistenssin torjuntaa. He huomauttavat lisäksi, että edistymistä olisi seurattava paremmin. Myös hoitoon liittyvien infektioiden seuranta oli vajavaista. Nämä puutteet todennäköisesti hidastavat toimia mikrobilääkeresistenssin torjumiseksi. Lisäksi tarkastajat katsovat, että tieteellinen tieto, joka koskee mikrobilääkeresistenssin esiintymistä ja leviämistä ympäristössä, on riittämätöntä.

Tarkastajat havaitsivat, että eläimille tarkoitettujen mikrobilääkkeiden käyttö oli maltillistunut useimmissa EU:n jäsenvaltioissa, vaikkakin edistyminen oli epätasaista. Mikrobilääkkeiden maltillinen käyttö on keskeinen tekijä mikrobilääkeresistenssin torjunnassa. Tarkastajat katsovat silti, että joitakin mikrobilääkkeitä käytetään edelleen liikaa. EU:n uusissa eläinlääkkeistä ja lääkerahuja koskevissa säännöissä puututaan joihinkin tiedossa olleisiin heikkouksiin. Joitakin ongelmia on kuitenkin edelleen jäljellä, kuten se, että tietojen kerääminen on hankalaa jäsenvaltioille ja että elintarvikkeissa ja eläimissä esiintyvien vastustuskykyisten bakteerien seuranta on puutteellista. Tarkastajien mielestä tuleva yhteinen maatalouspolitiikka tarjoaa mahdollisuuden edelleen vahvistaa superbakteerien torjuntaan liittyvää EU:n kehystä.

EU:n talousarvio on mikrobilääkeresistenssiin liittyvien tutkimusinvestointien merkittävä rahoituslähde. Uusien mikrobilääkeluokkien kehittämisessä ei ole kuitenkaan vielä tehty läpimurtoja. Tarkastajat totesivat lisäksi, että komissio ei ole tehnyt kattavaa arviota antamastaan tutkimustuesta (joka kattaa yli 99 prosenttia EU:n mikrobilääkeresistenssin torjumiseen myöntämistä varoista). EU ei ole myöskään vielä tehnyt konkreettisia aloitteita puuttuakseen markkinoiden toimimattomuuteen, joka jarruttaa mikrobilääkeresistenssin torjumiseen liittyvää yksityissektorin tutkimusta.

Havaintojensa pohjalta tarkastajat antavat suosituksia, joiden tarkoituksena on kohentaa EU:n toimia mikrobilääkeresistenssin torjumiseksi. He suosittavat erityisesti, että

- jäsenvaltioille annettavaa tukea vahvistetaan
- eläimille tarkoitettujen mikrobilääkkeiden maltillista käyttöä edistetään ja mikrobilääkeresistenssin seuranta parannetaan ja
- mikrobilääkeresistenssiä koskevan tutkimuksen lisäämiseen tähtääviä EU:n strategioita lujitetaan.

Toimittajille tiedoksi

Mikrobilääkeresistenssi on vakava uhka terveydelle, kehitykselle ja elintarviketurvallisuudelle kaikkialla maailmassa. Mikrobilääkeresistenssin torjunnassa on pohjimmiltaan kyse kahdesta keskeisestä haasteesta. Ensinnäkin on varmistettava, että olemassa olevia mikrobilääkkeitä käytetään entistä maltillisemmin ja tehokkaammin. Toiseksi on keksittävä ja asetettava saataville uusia mikrobilääkkeitä, mikä tapahtuu tutkimuksen ja kehittämisen avulla.

Maailman terveysjärjestön maailmanlaajuisen toimintasuunnitelman vahvistamisen jälkeen Euroopan komissio hyväksyi vuonna 2017 eurooppalaisen yhteinen terveys -toimintasuunnitelman mikrobilääkeresistenssin torjumiseksi. Suunnitelma sisältää ihmisten terveyteen, eläinlääkintään ja ympäristöön liittyviä toimia.

Erityiskertomus nro 21/2019 ”Mikrobilääkeresistenssin torjunta: eläinalalla on edistytty, mutta mikrobilääkeresistenssin aiheuttama terveysuhka on edelleen haaste EU:lle” on saatavilla Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille. Valtaosa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa esitetystä suosituksesta pannaan täytäntöön.

Kertomusta koskevat tiedustelut

Vincent Bourgeois – sähköposti: vincent.bourgeois@eca.europa.eu
puhelin: (+352) 4398 47502 / matkapuhelin: (+352) 691 551 502